

UCHWAŁA NR 497/2024
ZARZĄDU POWIATU SZTUMSKIEGO

z dnia 19 kwietnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Powiecie Sztumskim do 2028 roku”

Na podstawie art. 19 pkt 16 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Powiecie Sztumskim do 2028 roku” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Zarządu Powiatu
Sztumskiego

Leszek Sarnowski

POWIAT SZTUMSKI

**LOKALNY PLAN
DEINSTYTUCJONALIZACJI
USŁUG SPOŁECZNYCH
W POWIECIE SZTUMSKIM
DO 2028 ROKU**

Spis treści:

1. Wstęp
2. Diagnoza potrzeb i potencjału Powiatu Sztumskiego w zakresie usług społecznych
 - 1) Ogólna charakterystyka powiatu
 - 2) Sytuacja demograficzna i społeczna
 - 3) Dane dotyczące osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej
 - 4) Zasoby instytucjonalne Powiatu Sztumskiego
3. Analiza potrzeb w zakresie realizacji usług społecznych
 - 1) Obecne działania podejmowane przez Powiat Sztumski skierowane do poszczególnych grup wymagających wsparcia
 - 2) Wnioski i rekomendacje
4. Plany deinstytucjonalizacji usług
5. Monitoring i ewaluacja planu

WSTĘP

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych (zmiany w strukturze społecznej, starzejąca się populacja, przeobrażenia rynku pracy, wyzwania pieczy zastępczej, nowe wyzwania zdrowotne i ekologiczne, bezdomność itd.). Po wprowadzeniu możliwości tworzenia nowej instytucji lokalnej – centrum usług społecznych (CUS), aktualnym wyzwaniem staje się proces skutecznej deinstytucjonalizacji usług społecznych w kierunku rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, w miejscu zamieszkania obywateli¹.

Odwołując się do Ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych², w LPDI dla Powiatu Sztumskiego, używa się dwóch definicji „deinstytucjonalizacji” organizacji międzynarodowych:

- definicji UNICEF, która brzmi: *„Deinstytucjonalizacja oznacza całość planowania transformacji i zmniejszania rozmiaru zakładów stacjonarnych lub ich likwidacji, przy jednoczesnym zapewnieniu innego rodzaju różnorodnych usług opieki, bazujących na standardach wynikających z praw człowieka i zorientowanych na rezultaty”* oraz
- definicji Komisji Europejskiej w brzmieniu: *„(...) Deinstytucjonalizacja rozumiana powinna być nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania (...)”*.

Celem sporządzenia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych w Powiecie Sztumskim, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Aby wyznaczyć kierunki rozwojowe w zakresie poszczególnych usług przeprowadzono działania diagnostyczne i analityczne określające stan faktyczny, jak i określono wyzwania na najbliższą przyszłość. Przeprowadzenie diagnozy uwzględniającej opis struktury społecznej powiatu,

¹ Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych

² Tamże

identyfikacja występujących problemów społecznych, analizę podstawowych dokumentów strategicznych samorządu i innych podmiotów m.in. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (ROPS) stanowi podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych.

W ramach tworzenia LPDI dokonano także inwentaryzacji zasobów oraz dokonano szczegółową analizę interesariuszy tego procesu. Opracowany Plan uwzględnia analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych. W dokumencie określono także stan przygotowania kadr służb społecznych, w tym istniejących deficytów kadrowych i kompetencyjnych³.

³ Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych

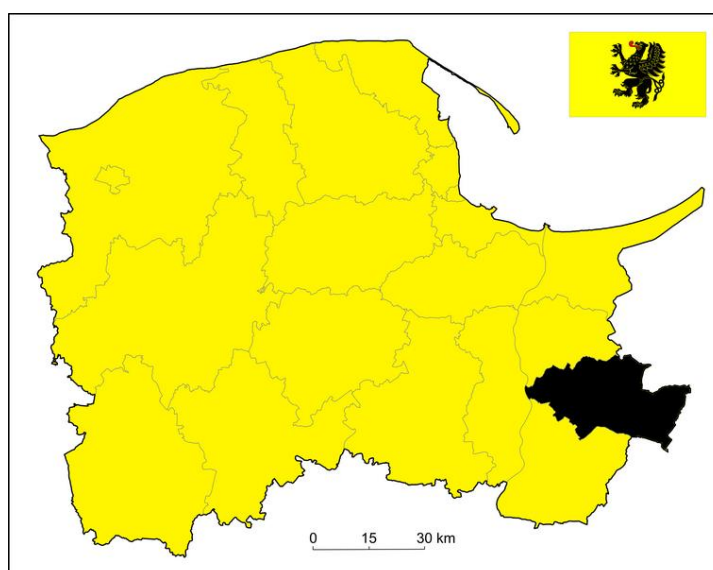
Diagnoza potrzeb i potencjału Powiatu Sztumskiego w zakresie usług społecznych

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU SZTUMSKIEGO

Powiat sztumski położony jest we wschodniej części województwa pomorskiego i sąsiaduje z powiatem: malborskim, kwidzyńskim, tczewskim, jak również trzema powiatami województwa warmińsko-mazurskiego tj.: powiatem elbląskim, ostródzkim i iławskim. Wraz z powiatem malborskim, kwidzyńskim i nowodworskim tworzy tzw. grupę powiatów zawiślańskich województwa pomorskiego. Siedzibą powiatu jest Sztum. Powierzchnia powiatu sztumskiego wynosi 729,56 km², co stanowi 4% całości powierzchni województwa pomorskiego. Obszar poszczególnych gmin i miast przedstawia się następująco:

Nazwa Gminy	Powierzchnia obszaru km²
Miasto Sztum	4,59
Gmina Sztum	175,90
Miasto Dzierzgoń	3,90
Gmina Dzierzgoń	126,77
Gmina Mikołajki Pomorskie	91,50
Gmina Stary Dzierzgoń	185,85
Gmina Stary Targ	141,05

Rys. 1. Powiat sztumski na tle województwa pomorskiego

Źródło: <https://powiatsztumski.pl/asp/start,o>

Rys. 2. Gminy powiatu sztumskiego

Źródło: <https://powiatsztumski.pl/asp/start,o>

Na południowo-wschodnim krańcu powiatu rozpościera się północna część Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego. W strukturze użytkowania terenu dominują użytki rolne oraz kompleksy leśne. Powiat sztumski cechuje się relatywnie dobrymi i średnimi warunkami glebowymi.

Na potrzeby sporządzenia LPDI zostaną przeanalizowane szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia powiatu.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Powiat sztumski ma 38 678 mieszkańców, z czego 50,1% stanowią kobiety, a 49,9% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 8,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców Powiatu Sztumskiego w 2050 roku wynosi 34 286, z czego 17 028 to kobiety, a 17 258 mężczyźni. Mieszkańcy powiatu sztumskiego zawarli w 2022 roku 134 małżeństw, co odpowiada 3,4

małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla kraju. 33,0% mieszkańców powiatu sztumskiego jest stanu wolnego, 51,8% żyje w małżeństwie, 7,0% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,2% to wdowy/wdowcy. Powiat sztumski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -199. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,12 na 1000 mieszkańców powiatu sztumskiego. W 2022 roku urodziło się 271 dzieci, w tym 50,9% dziewczynek i 49,1% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 348 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,58 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku 37,3% zgonów w powiecie sztumskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 24,1% zgonów w powiecie sztumskim były nowotwory, a 4,7% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu sztumskiego przypada 12,09 zgonów. W 2022 roku zarejestrowano 289 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 535 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu sztumskiego -246. W tym samym roku 13 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 59 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -46. 61,1% mieszkańców powiatu sztumskiego jest w wieku produkcyjnym, 18,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym⁴.

Według stanu na 30.06.2023r., liczba ludności powiatu sztumskiego wyniosła 38 527 osób, z czego 50,17% stanowiły kobiety, a 49,83% mężczyźni. Liczba ludności Powiatu Sztumskiego stanowi 1,63 % ludności województwa.

Struktura ludności powiatu przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18,72%, osoby w wieku produkcyjnym 59,44%, a w wieku poprodukcyjnym 21,84%.

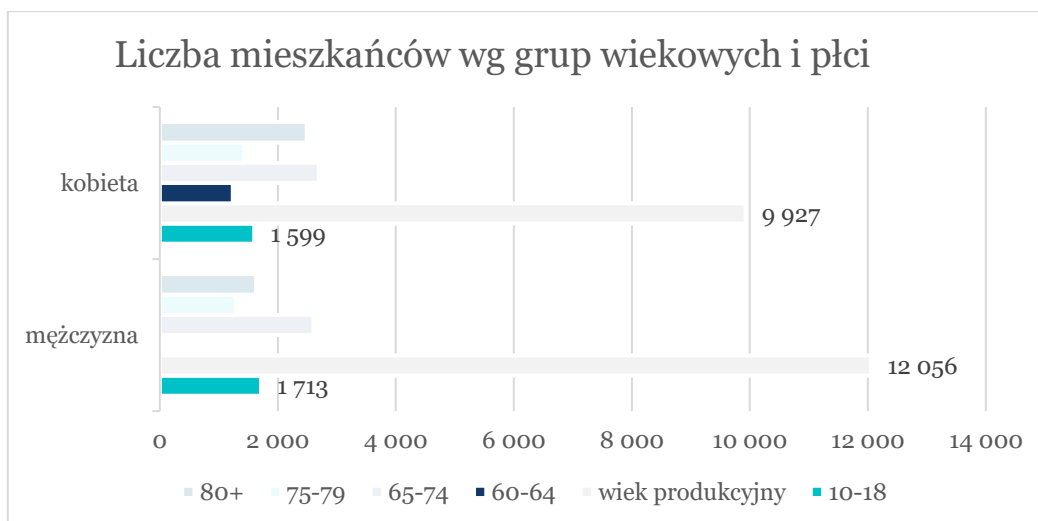
⁴ https://www.polskawliczbach.pl/powiat_sztumski

Rys. 3. Liczba mieszkańców w Powiecie Sztumskim

Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	660	630
4-6	636	572
7-18	2 754	2 504
wiek produkcyjny	12 325	10 305
60-64		1 446
65-74	2 219	2 550
75-79	351	504
80+	352	870

Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
10-18	1 713	1 599
wiek produkcyjny	12 056	9 927
60-64		1 237
65-74	2 606	2 694
75-79	1 291	1 434
80+	1 631	2 490

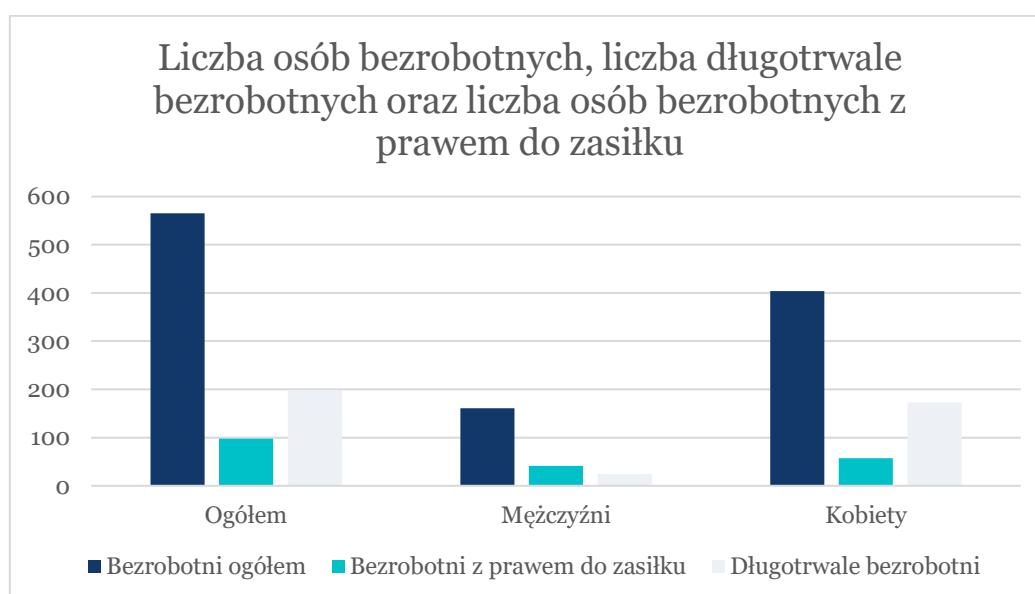
Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

DANE DOTYCZĄCE OSÓB BEZROBOTNYCH I KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

DANE DOTYCZĄCE OSÓB BEZROBOTNYCH

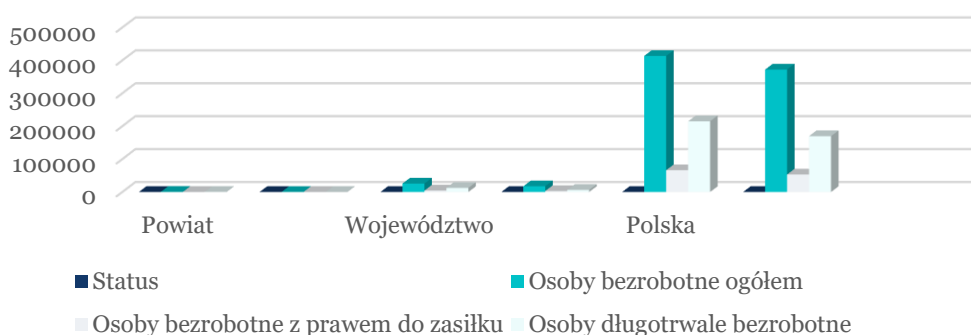
Według stanu na 31 grudnia 2023 stopa bezrobocia w powiecie wyniosła 5,1%. Stopa bezrobocia dla województwa wynosi 4,6%, dla kraju wynosi 5,1%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie sztumskim wynosiła 565 osób, w tym 71,5% stanowiły kobiety, 28,5% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,51%.

Rys. 4. Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Sztumskim

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	565	161	404
Bezrobotni z prawem do zasiłku	98	41	57
Długotrwale bezrobotni	198	25	173

Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć. wykresu

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	404	161	25 553	17 253	413 294	371 950
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	57	41	4 283	2 778	66 197	53 024
Osoby długotrwale bezrobotne	173	25	12 236	6 289	214 781	169 653

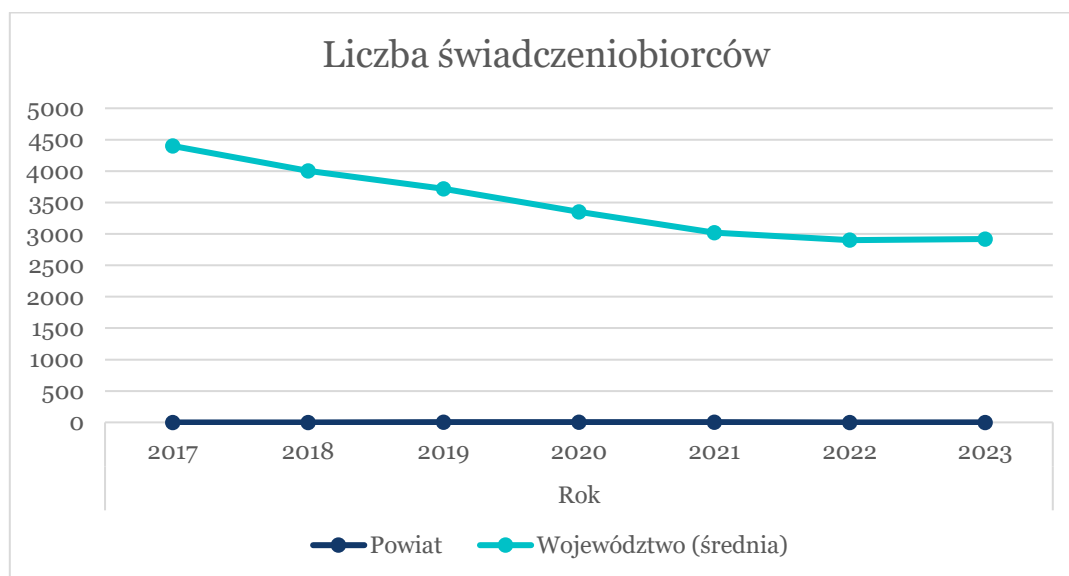
Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

DANE DOTYCZĄCE OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Osoby otrzymujące świadczenia zgodnie z art. 88 ww. ustawy tj.: osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą”, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

- ✓ pieniężną na usamodzielnienie;
- ✓ pieniężną na kontynuowanie nauki;
- ✓ w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany;
- ✓ w uzyskaniu zatrudnienia;
- ✓ na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Rys. 5. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

	Rok						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Powiat	1	1	2	4	2	1	0
Województwo (średnia)	4 400	4 006	3 720	3 352	3 021	2 901	2 920

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Pomoc, o której mowa powyżej, przysługuje osobie usamodzielnianej, w przypadku gdy skierowanie na pobyt całodobowy do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu.

Natomiast dane prezentowane poniżej obejmują w szczególności:

- pomoc przyznaną na podstawie ustawy o pomocy społecznej bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania - uwzględniając zarówno pomoc, która udzielona jest w formie decyzji administracyjnej, bez decyzji oraz pomoc, która jest udzielana bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego, także osoby objęte wyłącznie pracą socjalną, poradnictwem,
- osoby umieszczone w domu pomocy społecznej, w przypadku, gdy starosta jest organem wydającym decyzję,
- osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń (np. w ramach środków PFRON),
- dzieci przebywające w pieczy zastępczej oraz usamodzielniani wychowankowie.

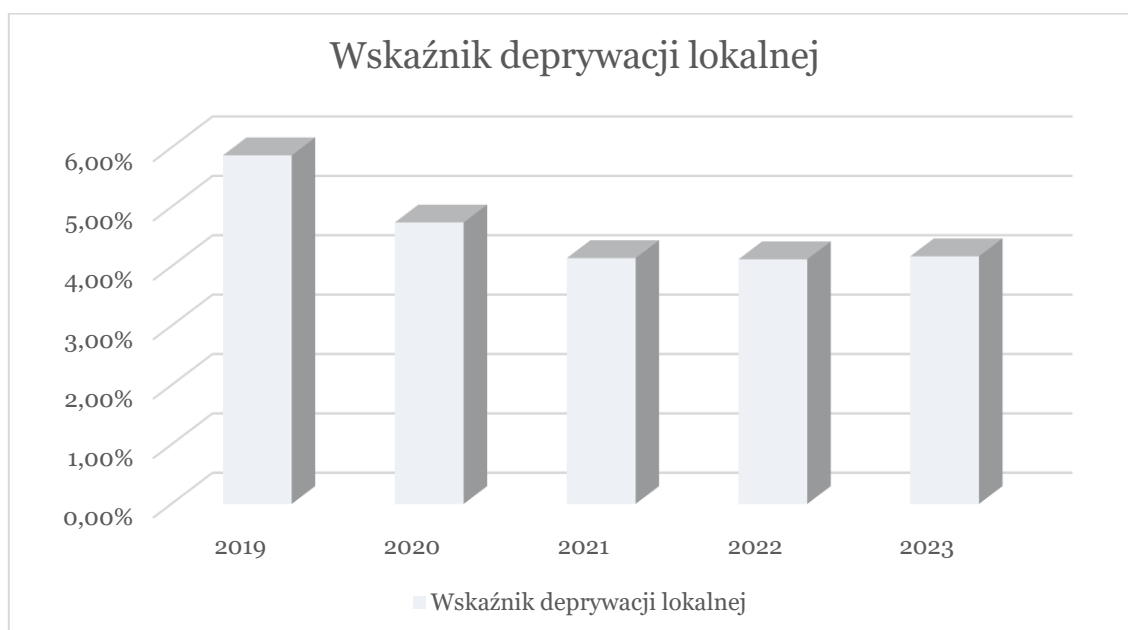
Rys. 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Wiek	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	819	376	443
Produkcyjny	976	419	557
Poprodukcyjny	185	116	69

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

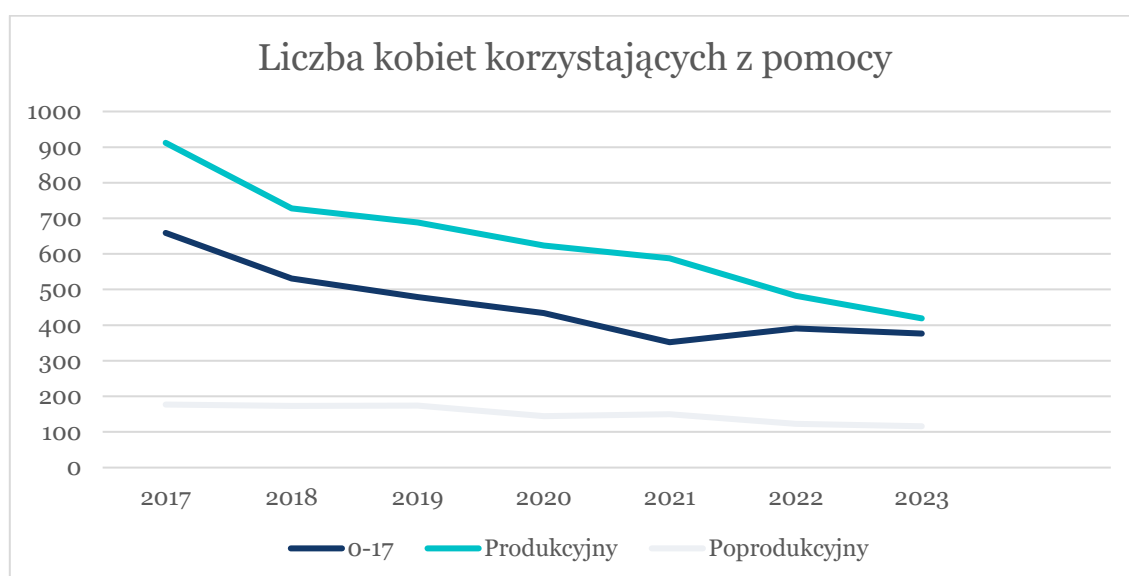
Rys. 7. Wskaźnik deprywacji lokalnej

Rok	Wskaźnik deprywacji lokalnej
2019	5,87%
2020	4,74%
2021	4,14%
2022	4,12%
2023	4,17%

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

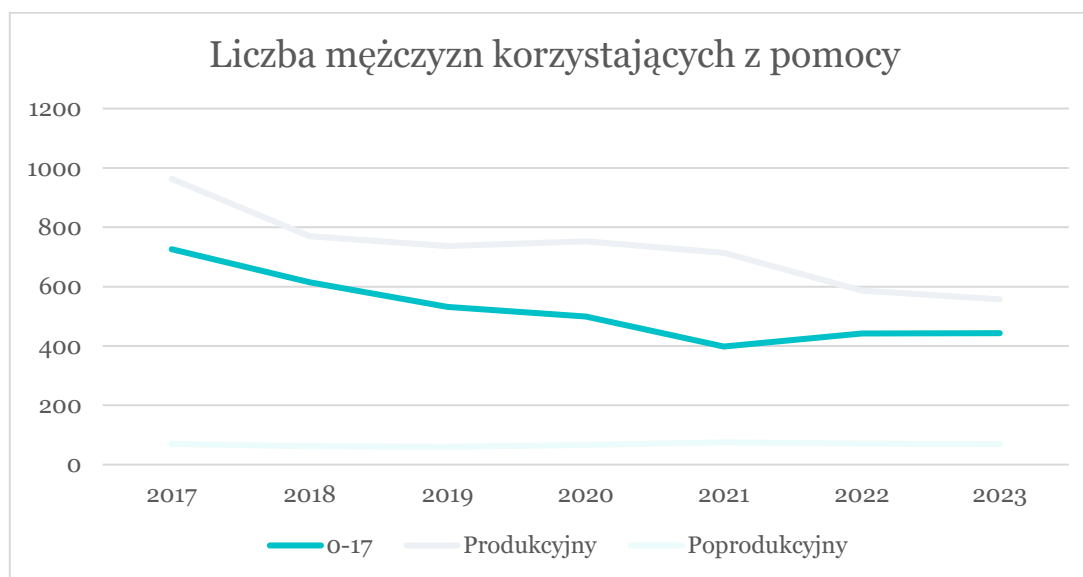
Rys. 8. Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

		Liczba kobiet korzystających z pomocy						
Poziom	Wiek	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Powiat sztumski	0-17	659	531	479	434	352	391	376
	Produkcyjny	912	728	688	624	588	482	419
	Poprodukcyjny	177	173	174	144	150	123	116
Województwo (średnia)	0-17	148	132	120	106	91	100	93
	Produkcyjny	215	179	164	158	141	140	126
	Poprodukcyjny	83	80	83	74	73	69	69

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Rys. 9. Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

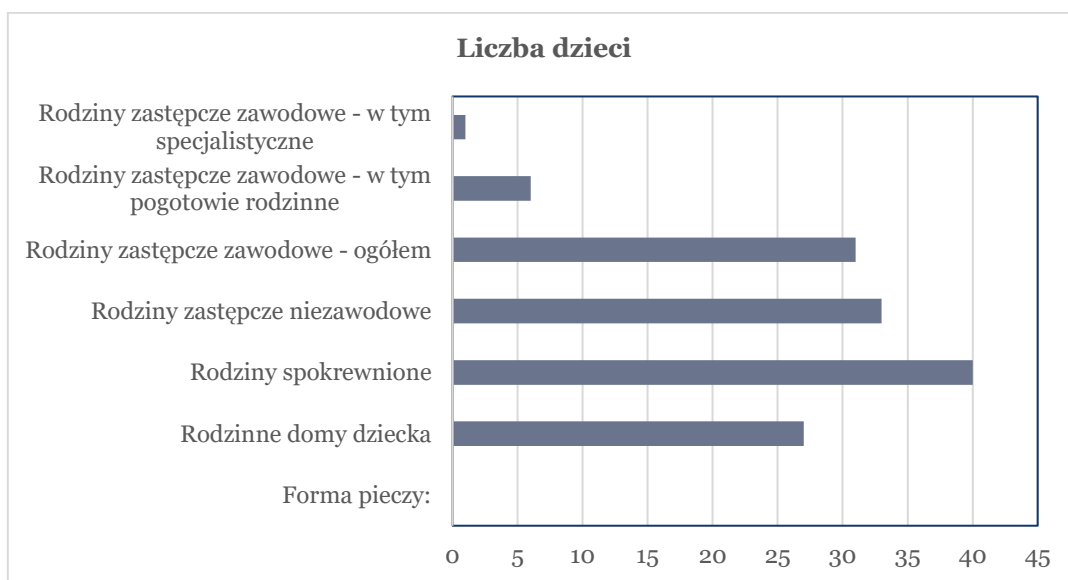
		Liczba mężczyzn korzystających z pomocy						
Poziom	Wiek	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Powiat sztumski	0-17	726	615	531	499	398	442	443
	Produkcyjny	963	770	737	753	714	587	557
	Poprodukcyjny	70	62	60	67	75	71	69
Województwo (średnia)	0-17	160	142	130	115	98	107	103
	Produkcyjny	251	213	202	199	182	165	162
	Poprodukcyjny	31	29	30	29	30	30	30

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

W 2023 roku w 71 rodzinach zastępczych umieszczonych było 131 dzieci. Na terenie powiatu 14 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej zdecydowało o opuszczeniu rodziny i zostało objętych indywidualnym programem usamodzielnienia. W powiecie funkcjonowało 3 koordynatorów pieczy zastępczej natomiast nie funkcjonowały rodzin pomocowe.

Rys. 9. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach, rodzinach spokrewnionych z dzieckiem, w rodzinach zastępczych niezawodowych, zastępczych zawodowych, w tym rodzinach zastępczych specjalistycznych, rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego

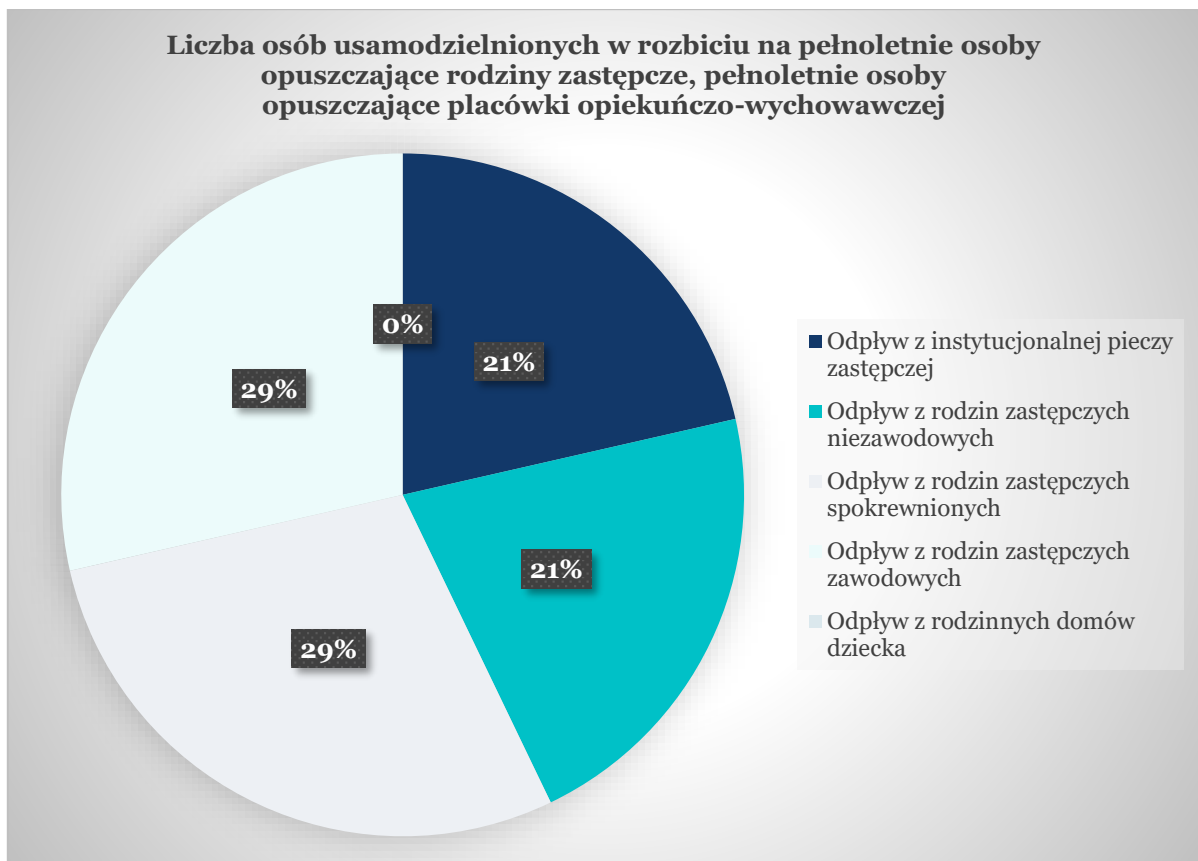
Forma pieczy:	Liczba dzieci
Rodzinne domy dziecka	27
Rodziny spokrewnione	40
Rodziny zastępcze niezawodowe	33
Rodziny zastępcze zawodowe - ogółem	31
Rodziny zastępcze zawodowe - w tym pogotowie rodzinne	6
Rodziny zastępcze zawodowe - w tym specjalistyczne	1

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Rys. 10. Liczba osób usamodzielnionych w rozbiciu na pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze, pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze

Grupa	Odptyw z instytucjonalnej pieczy zastępczej	Odptyw z rodzin zastępczych niezawodowych	Odptyw z rodzin zastępczych spokrewnionych	Odptyw z rodzin zastępczych zawodowych	Odptyw z rodzinnych domów dziecka
Dzieci powyżej 18 roku życia	3	3	4	4	0

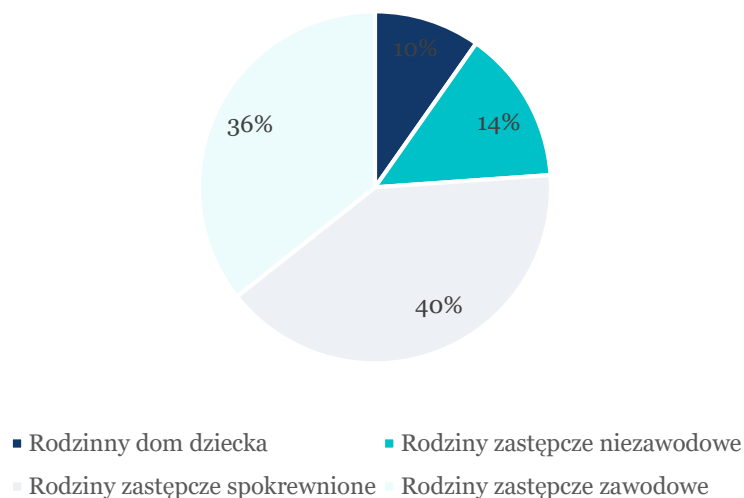

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

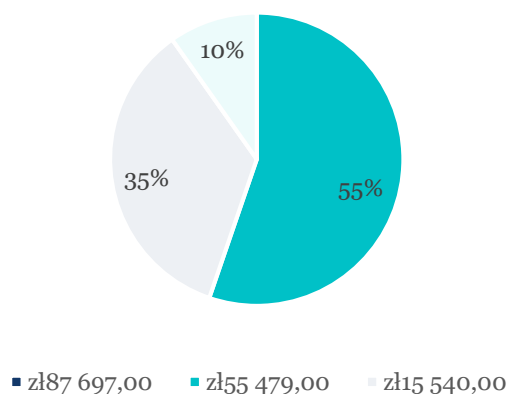
Rys. 11. Kwota w złotych ogółem świadczeń na usamodzielnienia w rozbiciu na pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze, pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze

Rodzaj usamodzielnienia	Rodzinny dom dziecka	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze zawodowe
Pomoc dla osoby usamodzielnianej na kontynuowanie nauki	15 484,00 zł	12 809,00 zł	34 456,00 zł	24 948,00 zł
Pomoc dla osoby usamodzielnianej na usamodzielnienie	0,00 zł	7 839,00 zł	21 865,00 zł	25 775,00 zł
Pomoc dla osoby usamodzielnianej na zagospodarowanie	0,00 zł	1 782,00 zł	7 898,00 zł	5 860,00 zł

Procentowy udział wydatków wg rodzaju placówki

Procentowy udział wydatków wg rodzaju usamodzielnienia

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU SZTUMSKIEGO

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. Na terenie Powiatu Sztumskiego prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu powiatu:

- ✓ placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- ✓ warsztaty terapii zajęciowej,
- ✓ zakład aktywności zawodowej.

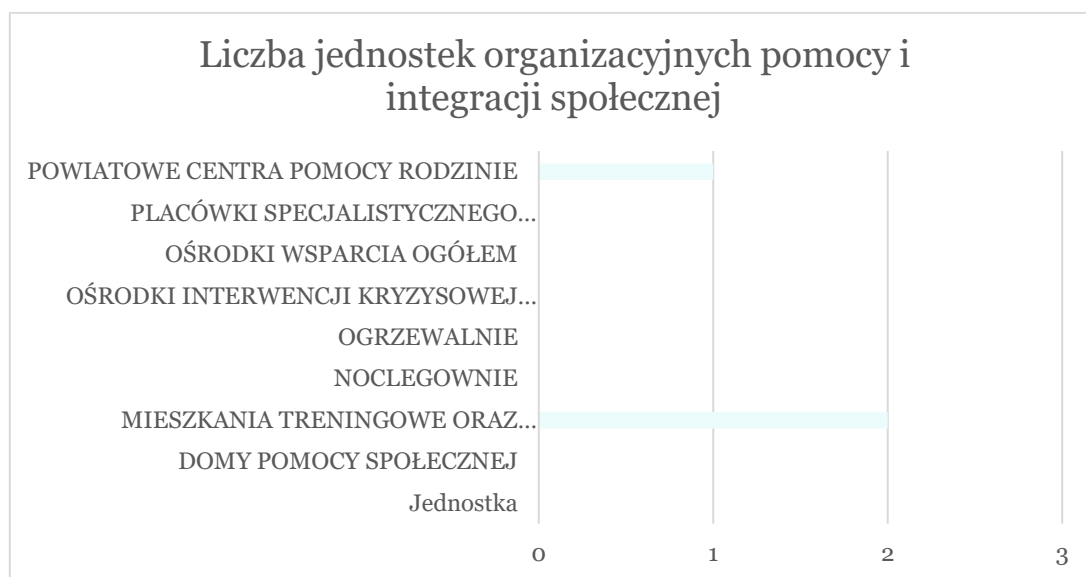
Według stanu na dzień 31.12.2023r. na terenie powiatu funkcjonowały dwa warsztaty terapii zajęciowej: w Koniecwałdzie i Dzierzgoniu, prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Koniecwałdzie dla 51 osób niepełnosprawnych.

Ponadto w powiecie sztumskim funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo - wychowawcze typu socjalizacyjnego o łącznej liczbie miejsc 28: Dom dla Dzieci w Dzierzgoniu i Dom dla Dzieci w Szropach. Placówki prowadzone są przez Fundację Społeczną Bona Fide.

Na terenie powiatu sztumskiego zostało utworzone mieszkanie treningowe w Dzierzgoniu. W mieszkaniu znajduje się pokój dzienny, kuchnia, łazienka, WC oraz 3 pokoje. Mieszkanie treningowe zostało wyposażone we wszelkie niezbędne sprzęty w tym RTV i ADG. Mieszkanie dysponuje łącznie trzema miejscami. W roku 2023 w mieszkaniu przebywały 2 podopieczne z rodzinnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu sztumskiego funkcjonuje również mieszkanie treningowe o charakterze interwencyjnym dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej w związku z przemocą domową. W mieszkaniu znajdują się dwa pokoje, kuchnia oraz łazienka z WC. Mieszkanie zostało wyposażone we wszelkie niezbędne sprzęty w tym RTV i ADG. W roku 2023 z do mieszkania została skierowana matka wraz z 2 małoletnich dzieci.

Rys. 12. Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

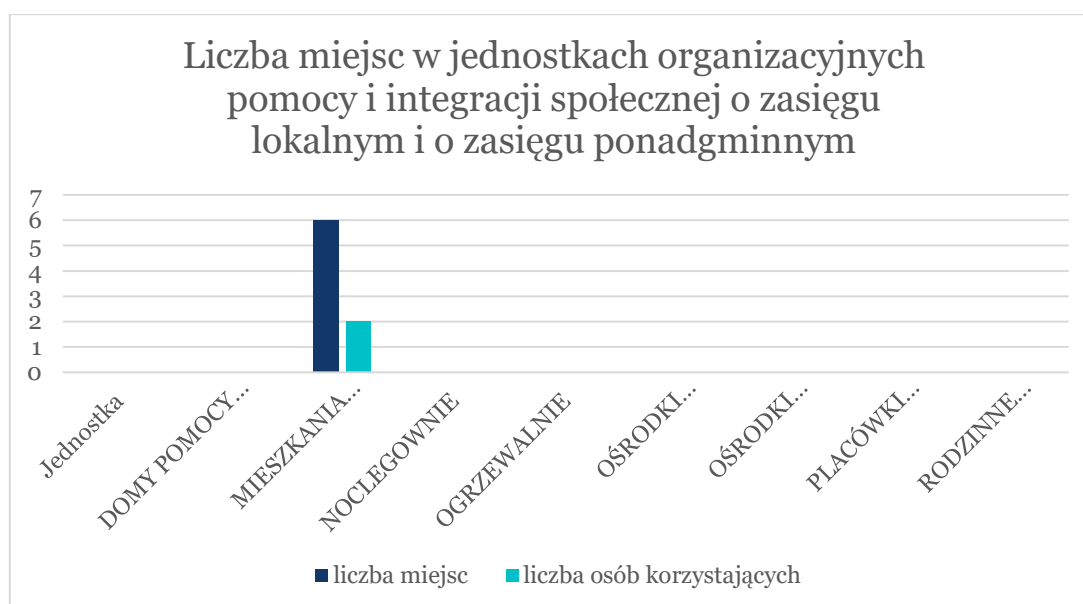
Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE POWIATU - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE	0	2
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	0	0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	0	0
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE	0	1

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Rys. 13. Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE	6	2
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWAŁNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	X	0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	X	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok

Organizacje pozarządowe działające na terenie wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych:

Powiat Sztumski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie współpracuje z Fundacją społeczną "Bonia Fide", która na zlecenie Powiatu prowadzi dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego

Analiza potrzeb w zakresie realizacji usług społecznych

DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ POWIAT SZTUMSKI SKIEROWANE DO POSZCZEGÓLNYCH GRUP WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA

Powiat Sztumski realizował zadania w ramach czterech podstawowych obszarów swojej działalności: pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Ponadto realizowany był projekt pn. „Rodzina najważniejsza – rozwój usług społecznych w Powiecie Sztumskim” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – Działanie 06.02. Usługi Społeczne: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym oraz grant w ramach projektu „Pomorskie dzieciom”, w ramach Poddziałania 6.2.2 Rozwój usług

społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) wyróżnia się następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- 1) rodziny zastępcze:
 - ✓ rodzina zastępcza spokrewniona,
 - ✓ rodzina zastępcza niezawodowa,
 - ✓ rodzina zastępcza zawodowa, w tym również pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego oraz rodzina zawodowa specjalistyczna.
- 2) rodzinne domy dziecka.

Poniższa tabela przedstawia strukturę ilościową rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022-2023 (stan na 31.12.23 r.)

Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych		Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	
	2022	2023	2022	2023
Rodziny spokrewnione	27	31	34	40
Rodziny niezawodowe	26	25	36	33
Rodziny zawodowe	9	9	26	24
Rodziny specjalistyczne	1	1	1	1
Rodziny pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	2	4	6
Rodzinne domy dziecka	3	3	21	27
Razem	67	71	122	131

Odwołując się do powyższych danych na terenie naszego powiatu 43,67% ogółu rodzin stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są przeważnie dziadkowie, nieliczne rodziny zastępcze spokrewnione to rodzeństwo dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Następnie rodziny zastępcze niezawodowe (35,21%), czyli wujostwo lub osoby obce. Rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka stanowią 21,12% wszystkich rodzin.

W stosunku do roku poprzedniego liczba rodzin zastępczych spokrewnionych zwiększyła się o cztery rodziny. Zwiększyła się również liczba rodzin zawodowych, o jedną rodzinę pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej uległa zwiększeniu (o 9 dzieci), głównie zwiększyła się ilość dzieci w rodzinnych domach dziecka, pogotowiu rodzinnym oraz rodzinach spokrewnionych.

Natomiast zmniejszyła się ilość dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych.

W 2023r. w pieczy zastępczej zostało umieszczonych 38 dzieci – 28 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 10 w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast usamodzielniało się 14 wychowanków pieczy zastępczej, 3 dzieci zostało przysposobionych oraz 13 powróciło do rodziny biologicznej.

Wsparcie rodzin zastępczych

1. Wsparcie psychologiczne rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka

W 2023 roku przeprowadzono 10 spotkań z rodzinami zastępczymi w ramach grup wsparcia, w spotkaniach uczestniczyły rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rdd. Łącznie w grupach wsparcia uczestniczyło 21 osób.

2. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla dzieci z rodzin zastępczych

Psycholog świadczący usługi dla PCPR w ramach własnej działalności w 2023r. udzielił łącznie 253 porad, 53 opiekunom zastępczym w ilości 122 porad oraz 16 porad 11 wychowankom. Sporządzał opinie psychologiczne o predyspozycji i motywacji rodziny zastępczej oraz diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Ponadto w ramach projektu „Pomorskie dzieciom” w 2023 roku 23 podopiecznych zostało objętych wsparciem psychoterapeutycznym realizowanym przez zewnętrzne instytucje. Szczegółowe informacje znajdują się w odrębnym punkcie niniejszego sprawozdania.

3. Wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i specjalisty pracy z rodziną.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie w ramach Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych jest 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 specjalista pracy z rodziną oraz kierownik zespołu rodzinnej pieczy zastępczej. Do głównych zadań koordynatorów i specjalisty pracy z rodziną należą:

- ✓ udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- ✓ pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- ✓ informowanie o możliwościach wynikających z potrzeb uzyskania specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- ✓ gromadzenie, przetwarzanie oraz przekazywanie informacji dotyczących sytuacji małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej w tym m.in.: rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej,
- ✓ prowadzenie dokumentacji rodzin zastępczych oraz dzieci, terminowe wywiązywanie się z obowiązków sprawozdawczych,
- ✓ udzielanie wsparcia i współpraca z rodzinami biologicznymi,

- ✓ międzyinstytucjonalna współpraca w zakresie wspierania rodziny m.in. ze szkołami, pracodawcami wychowanków odbywających praktyki zawodowe, ośrodkami pomocy społecznej, sądami, kuratorami, Policją, podmiotami leczniczymi, Ośrodkiem Adopcyjnym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- ✓ przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą/ rodzinnym domem dziecka, asystentem rodziny planu pomocy dziecku oraz jego modyfikacja/ weryfikacja zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami, (18 planów pomocy dziecku, modyfikacji/ weryfikacji 141)
- ✓ zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania rodziny przysposabiającej (ilość 14),
- ✓ udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej (informowanie o możliwościach, branie udziału w sporządzaniu indywidualnego programu usamodzielnienia, współpraca z pracownikiem socjalnym, wsparcie indywidualne- załatwianie spraw urzędowych, pomoc przy pisaniu CV, rozmowy na temat wkraczania w dorosłe życie),
- ✓ realizowanie zadań związanych z przeprowadzaniem posiedzeń Zespołu ds. oceny sytuacji małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej (ilość 209),
- ✓ sporządzanie informacji o całokształcie sytuacji dziecka (ilość- 180),
- ✓ prowadzenie dokumentacji własnej (tygodniowych raportów z wykonanych czynności służbowych, sporządzanie notatek służbowych z wizyt w środowisku zastępczym oraz notatek służbowych do dodatkowo wykonanych czynności).

Członkowie Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej odbywają cykliczne wizyty w środowisku zastępczym, pozostają również w stałym kontakcie telefonicznym oraz wykorzystują wszelkie środki masowego przekazu. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Sztumie wykazują się zindywidualizowanym podejściem do każdej sytuacji, wykazują się zaangażowaniem oraz doskonałą swój warsztat pracy poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach.

Współpraca z jednostkami oświatowymi i pomocy społecznej

W ramach współpracy z jednostkami oświatowymi w roku 2023 Zespół rodzinnej pieczy zastępczej podejmował działania ukierunkowane na:

- stały kontakt ze środowiskiem szkolnym w zakresie monitorowania aktualnej sytuacji edukacyjnej małoletnich,
- poprawę funkcjonowania małoletnich w sytuacji tego wymagającej poprzez organizację i uczestnictwo w spotkaniach zespołu wychowawczego,
- omawianie aktualnej sytuacji szkolnej małoletnich podczas organizowanych posiedzeń zespołu ds. okresowej sytuacji dzieci w skład którego wchodzi zaproszeni przedstawiciele instytucji oświatowych,
- udzielanie wsparcia podczas wyboru ścieżki edukacyjnej, m.in. zachęcanie do zbadania predyspozycji zawodowych przeprowadzanych przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną, jak również korzystania z Dni Otwartych w szkołach oraz Targach Pracy,

- rozwiązywanie aktualnych trudności związanych z odbywaniem przez podopiecznych praktyk zawodowych,
- zachęcanie do korzystania z poradnictwa psychiatrycznego, psychologicznego oraz oferty Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w sytuacji pojawienia się trudności lub zauważenia niepokojących sygnałów.

Zespół rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje również z instytucjami pomocy społecznej takimi jak:

- Ośrodki Pomocy Społecznej: pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny
- Punkt Interwencji Kryzysowej
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie
- Domy Pomocy Społecznej

Ośrodki wsparcia działające na terenie powiatu m.in. Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA.

Usamodzielnianie pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze

Po uzyskaniu pełnoletności osoby opuszczające rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zostają objęte pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Pomoc ta jest realizowana poprzez pracę socjalną, pomoc pieniężną i rzeczową oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

Osoby, o których mowa wyżej zostały objęte pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Pracownik socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie wspólnie z wychowankami i ich opiekunami opracowywał indywidualne programy usamodzielnienia.

W roku 2023 pomoc na kontynuowanie nauki wypłacono łącznie 21 osobom, w tym z rodzin zastępczych 17, z placówek opiekuńczo – wychowawczych 4 wychowankom.

Udzielono pomocy pieniężnej na usamodzielnienie łącznie 10 wychowankom, w tym z rodzin zastępczych 9 osobom, z placówek opiekuńczo-wychowawczych 1 osobie.

Zagospodarowanie w formie rzeczowej otrzymało łącznie 7 osób z rodzin zastępczych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Na terenie powiatu sztumskiego funkcjonują dwie całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, Dom dla Dzieci w Szropach oraz Dom dla Dzieci w Dzierzgoniu.

Placówki dysponują łącznie 28 miejscami. Na dzień 31 grudnia 2023r. w Domu dla Dzieci w Szropach przebywało 13 dzieci, w wieku od 6 do 19 lat (w tym 2 wychowanków MOW oraz 6 wychowanek w SOSW). Natomiast w Domu dla Dzieci w Dzierzgoniu przebywało 13 dzieci, w wieku od 3 do 18 lat (w tym 1 wychowanków MOW oraz 2 wychowanek w SOSW).

Do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych skierowano w 2023 roku 12 dzieci.

W 2023r. współpracowano z Fundacją Społeczną Bona Fide, prowadzącą placówki, omawiano sytuację poszczególnych dzieci, przekazywano dokumentację dzieci umieszczonych w domach, pracownik socjalny i dyrektor uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w placówkach.

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie wychowanka w placówkach obliczone na podstawie art. 196 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2023r., wynosiły 4 595,03 zł, zgodnie z Zarządzeniem Nr 6/2023 Starosty Sztumskiego z dnia 23.02.2023r. opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Mieszkanie treningowe dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Na terenie powiatu sztumskiego funkcjonuje mieszkanie treningowe w Dzierzgoniu.

W mieszkaniu znajduje się pokój dzienny, kuchnia, łazienka, WC oraz 3 pokoje. Mieszkanie treningowe zostało wyposażone we wszelkie niezbędne sprzęty w tym RTV i ADG. Mieszkanie dysponuje łącznie trzema miejscami. W roku 2023 z możliwości wsparcia w postaci użytkowania w/w lokalu skorzystało 2 pełnoletnich podopiecznych. W ramach powyższego zadania własnego powiatu podopieczni mieli zapewnione warunki do całodobowego pobytu umożliwiające im nabycie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w dalszym życiu po opuszczeniu pieczy zastępczej.

Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie na podstawie postanowień sądowych i wskazań Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie skierowało 5 nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Ponadto 1 osobę skierowano do młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy społecznej

Punkt Interwencji Kryzysowej

Zadaniem Punktu Interwencji Kryzysowej jest udzielenie poradnictwa i wsparcia, osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej związanej z przemocą w rodzinie. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie następujących form pracy z klientem:

1. porady i konsultacje psychologiczne – porady i konsultacje mogą być jednorazowe lub rozłożone na etapy, mogą dotyczyć problemów przemocy, rodzinnych, małżeńskich, wychowawczych, osobistych itp.
2. Poradnictwo prawne – porady i konsultacje, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pisanii pism, wniosków i podań.
3. Poradnictwo socjalne – prowadzone przez pracownika socjalnego Centrum.

Osoby korzystające z punktu to przede wszystkim kobiety, które są ofiarami przemocy domowej, często doświadczają realnego zagrożenia życia lub zdrowia.

W 2023r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej udzielono następującej pomocy:

- 2 porady socjalne,
- 253 porad psychologicznych,
- 84 porady prawne,
- założono 1 Niebieską Kartę.

W 2023 roku nie realizowano programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową ze względu na to, iż nie było zgłoszeń.

Ośrodki wsparcia i mieszkania treningowe

Od roku 2021r. w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie funkcjonuje mieszkanie treningowe o charakterze interwencyjnym. Mieszkanie zapewnia odpowiednie wsparcie, schronienie i opiekę dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dla osób samotnych lub osób z dziećmi, przebywających na terenie powiatu sztumskiego. W 2023 roku do mieszkania została skierowana jedna osoba dorosła wraz z dwójką małoletnich dzieci.

W 2023 r. Powiat Sztumski zawarł z Powiatem Kętrzyńskim porozumienie w sprawie powierzenia Powiatowi Kętrzyńskiemu prowadzenia zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, polegającego na prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. W roku sprawozdawczym nie wpłynął żaden wniosek w tym zakresie.

Realizowane projekty

1. „Rodzina najważniejsza – rozwój usług społecznych w Powiecie Sztumskim” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – Działanie 06.02. Usługi Społeczne: Ułatwienie dostępu do

przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Celem projektu było zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych przez wsparcie rodzin biologicznych (15 os. + 20 dzieci), zastępczych (60 os. + 80 podopiecznych) w zakresie sprawowania pieczy nad dziećmi oraz utrzymania poprawnych relacji z rodziną w celu prawidłowego rozwoju dziecka, dzieci opuszczających pieczę zastępczą (20 os.), szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze oraz wsparcie osób z niepełnosprawnościami (100 os.). Projekt realizowany jest w latach 2021-2023 przy współpracy z Nadwiślańską Fundacją Rozwoju. W 2023 r. realizowane były następujące działania:

- a) wsparcie rodzin biologicznych i ich dzieci – wsparcie doradcy prawnego, terapeuty uzależnień, psychologa oraz mediatora.
- b) wsparcie rodzin zastępczych i ich podopiecznych z terenu powiatu sztumskiego – zorganizowano dwudniowy wyjazd, podczas którego pracownicy PCPR przeprowadzili zajęcia edukacyjno- animacyjne dla dzieci, natomiast rodzice zastępczy uczestniczyli w warsztatach nt. przemocy- rodzaj i skutki. Przeprowadzono szkolenia pn. „uzależnienia wśród dzieci i młodzieży”, „zaburzenia u dzieci i młodzieży”, „słowa, które ranią- jak rozmawiać z dzieckiem, „ zrozumieć nastolatka”. Zorganizowano dwutygodniową kolonię letnią dla 23 dzieci. Odbyły się również warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.
- c) wsparcie dzieci wychodzących z rodzin zastępczych – zorganizowano kursy doszkalające (prawo jazdy kat. B), wyjścia do kina, teatru i restauracji. Funkcjonowało mieszkanie chronione dla pełnoletnich wychowanków. Dodatkowo młodzież objęta została wsparciem doradcy prawnego.
- d) wsparcie osób z niepełnosprawnościami – funkcjonowała Powiatowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjno- medycznego, zapewniono dowóz sprzętu bezpośrednio do wypożyczającego; zorganizowano dwudniowe szkolenie wyjazdowe nt. „zarządzanie emocjami i stresem” oraz „trening skutecznej komunikacji interpersonalnej; dodatkowo osoby z niepełnosprawnościami zostały objęte wsparciem fizjoterapeuty oraz psychologa.
- e) usługi wspierające rozwój pieczy zastępczej – promowano rodzinną pieczę zastępczą poprzez ogłoszenia w lokalnej prasie dotyczące pozyskiwania kandydatów na rodzinną pieczę zastępczą; odbyły się szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i pogotowie rodzinne; upowszechniano na stronach www, portalach społecznościowych spot reklamowy nt. rodzinnej pieczy zastępczej.

2. **„Pomorskie dzieciom”** projekt finansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych.

Celem projektu było wsparcie w walce z epidemią COVID-19 uczestników projektu, tj.: osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej), rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, poprzez:

- ✓ specjalistyczne poradnictwo rodzinne, w tym poradnictwo w kwestii planowania rozwoju edukacyjnego i zawodowego poprzez spotkania z doradcą zawodowym,
- ✓ specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne,
- ✓ warsztaty edukacyjne dla rodzin zastępczych/rdd,
- ✓ korepetycje i wsparcie w nauce dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- ✓ rehabilitacja dla dzieci z niepełnosprawnościami;

W ramach projektu w 2023r. zrealizowano następujące działania:

- ✓ 22 podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej objęto specjalistycznym wsparciem psychologicznym w postaci psychoterapii,
- ✓ 1 osoba skorzystała ze wsparcia psychiatrycznego,
- ✓ 6 dzieci objęto wsparciem w postaci indywidualnych korepetycji z języka angielskiego i matematyki,
- ✓ 20 dzieci przeszło rehabilitację,
- ✓ 3 osoby zostały objęte wsparciem korepetycji i wsparcie w nauce z matematyki i język angielskiego,

Wnioski i rekomendacje

1. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych lub rodzinnych domów dziecka.
2. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin pomocowych.
3. Pozyskanie wolontariuszy do pomocy rodzinom zastępczym.
4. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin zastępczych (umożliwianie udziału w szkoleniach dostosowanych do potrzeb rodzin zastępczych, zapewnienie dostępu do pomocy specjalistycznej w szczególności psychiatrycznej oraz psychoterapeutycznej, udziału w grupowych spotkaniach w ramach grup socjoterapeutycznych oraz wspierających).
5. Zatrudnienie psychologa.
6. Rozszerzanie form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
7. Zapewnienia usług i wsparcia w ramach ośrodka interwencji kryzysowej.
8. Wypracowanie procedur współpracy instytucji pomocy społecznej, Policji, Sądu w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dziecka.

Plany deinstytucjonalizacji usług

W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną plany deinstytucjonalizacji poszczególnych usług, w podziale na 5 osobnych grup społecznych. W każdej z nich opisane zostaną najistotniejsze usługi, wraz z opisem ich celu głównego, celów szczegółowych, działań jakie należy podjąć, oraz instytucji niezbędnych do ich wdrożenia. Zgodnie z wytycznymi MRiPS, poszczególne plany przedstawione zostaną w formie tabeli.

Obszar 1 Wsparcie osób starszych

<i>Cel ogólny</i>	<i>Budowa systemu wsparcia dla osób starszych w Powiecie Sztumskim</i>					
<i>Cel szczegółowy: Opracowanie oferty dla różnych grup seniorów z różnymi potrzebami.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Powołanie zespołu ds. opracowania oferty dla osób starszych	01.05.2024 – 30.06.2024	Powiat Sztumski i NGO		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Opracowanie programu wsparcia Seniorów zakładającego rozwinięcie dotychczasowych działań dla Seniorów i zaproponowanie nowych usług Seniorom	01.07.2024 – 30.09.2024	Powiat Sztumski i NGO		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	3	Wdrożenie i realizacja opracowanego planu	01.10.2024 –31.12.2028	Powiat Sztumski i NGO		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel ogólny</i>	<i>Poszerzenie oferty wsparcia dedykowanej różnym grupom Seniorów</i>					
<i>Cel szczegółowy: Rozwój powiatowego transportu dla seniorów.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Rozwój usługi door to door	01.10.2024 –31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

<i>Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności specjalistycznego poradnictwa dla Seniorów.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Utworzenie Punktu Poradnictwa Specjalistycznego i zatrudnienie kadry Punktu	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel ogólny</i>	Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych i profilaktyki prozdrowotnej					
<i>Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępu do asystenckich, opiekuńczych i wytchnieniowych</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Wprowadzenie godzin asystenckich, opiekuńczych i wytchnieniowych	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel szczegółowy: Rozwój wolontariatu na rzecz Seniorów</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Przeprowadzenie szkoleń i zaangażowanie większej ilości wolontariuszy do wsparcia Seniorów	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel ogólny</i>	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu					
<i>Cel szczegółowy: Wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne dla opiekunów osób wymagających wsparcia, specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne lub terapeutyczne) oraz</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Organizowanie szkoleń i zajęć praktycznych służących podnoszeniu kompetencji opiekunów faktycznych.	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Organizowanie platform wymiany doświadczeń dla opiekunów faktycznych w zakresie opieki nad		Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

nauka pielęgnacji/ rehabilitacji/dietetyk		osobami niesamodzielnymi.				
	3	Organizowanie form wsparcia psychologicznego/ terapeutycznego dla opiekunów faktycznych		Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
Cel szczegółowy: Profesjonalizacja usług opiekuńczych/sąsiedzkich i asystenckich - wzmocnienie nadzoru nad jakością realizowanych usług	1	Przeprowadzenie szkoleń dla osób świadczących usługi sąsiedzkie, opiekuńcze i asystenckie		Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Opracowanie standardów świadczenia usług sąsiedzkich, opiekuńczych i asystenckich		Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

Obszar 2 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

<i>Cel ogólny</i>	Rozwój usług wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami					
Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępu do różnego typu usług wsparcia osób z niepełnosprawnościami (asystenci osób z niepełnosprawnościami, opieka wytechnieniowa, usługi opiekuńcze, usługi specjalistyczne)	<i>Nr działania</i>	<i>Działanie</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmiot/podmioty odpowiedzialne</i>		<i>Źródło/-a finansowania</i>
	1	Pozyskanie dodatkowych środków finansowych		Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Zatrudnienie osób do świadczenia usług wsparcia dla osób z N (asystenci osób z niepełnosprawnościami, opieka wytechnieniowa, usługi opiekuńcze, usługi specjalistyczne)		Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel ogólny</i>	Rozwój usług zdrowotnych					

<i>Cel szczegółowy: Dostęp do specjalistycznej opieki – fizjoterapeuta.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Pozyskanie dodatkowych środków finansowych i zatrudnienie fizjoterapeuty	01.05.2024 – 31.10.2024	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel szczegółowy: Kontynuowanie dostępu do sprzętu do rehabilitacji lub możliwość jego wypożyczenia</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Kontynuacja działania Powiatowej Wypożyczalni Sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego	01.05.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel ogólny</i>	Rozwój działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej OzN					
<i>Cel szczegółowy: Utworzenie dziennego klubu/świetlicy dla osób z niepełnosprawnością.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Pozyskanie lokalu na siedzibę klubu/świetlicy dla osób z niepełnosprawnością oraz zatrudnienie kadry	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel ogólny</i>	Rozwój systemu mieszkań wspomaganych i treningowych dla osób starszych					
<i>Cel szczegółowy: uruchomienie programu mieszkań wspomaganych i treningowych dla osób zN</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Opracowanie programu mieszkań wspomaganych i treningowych	01.10.2024 – 31.12.2024	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Pozyskanie środków zakup lokali mieszkaniowych	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	3	Przeprowadzenie konkursu na podmiot prowadzący mieszkania	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

Obszar 3 Wsparcie osób w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością

<i>Cel ogólny</i>	Stworzenie powiatowego programu profilaktyki bezdomności					
<i>Cel szczegółowy: Budowa systemu zbierania informacji o osobach zagrożonych bezdomnością.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Zwiększenie przepływu informacji pomiędzy PCPR a innymi instytucjami gminnymi, powiatowymi i państwowymi zajmującymi się osobami bezdomnymi i zagrożonymi bezdomnością	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

Obszar 4 Wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego

<i>Cel ogólny</i>	Rozwój działań z zakresu profilaktyki kryzysu psychicznego.					
<i>Cel szczegółowy: Rozwój usług edukacyjnych w zakresie profilaktyki chorób psychicznych</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Organizacja szkoleń dla pracowników: instytucji i organizacji pozarządowych z zakresu profilaktyki kryzysu psychicznego	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
<i>Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępu do informacji o przeciwdziałaniu kryzysom psychicznym/ wczesnej interwencji kryzysowej.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Przygotowanie i kolportaż informatora dla mieszkańców gminy z zakresu profilaktyki kryzysu psychicznego oraz	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

		pierwszych symptomów kryzysu psychicznego (w tym zaburzeń psychicznych oraz uzależnień).				
Cel ogólny	Skuteczna interwencja wobec osób w kryzysie psychicznym.					
Cel szczegółowy: <i>Uruchomienie programu mieszkań treningowych/rotacyjnych, ze wsparciem dla osób w kryzysie psychicznym.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Opracowanie programu mieszkań treningowych/rotacyjnych	01.10.2024 – 31.12.2024	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Pozyskanie środków zakup lokali mieszkaniowych	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	3	Przeprowadzenie konkursu na podmiot prowadzący mieszkania	01.01.2025 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
Cel szczegółowy: Zwiększenie indywidualnego wsparcia specjalistycznego osób w kryzysie psychicznym.	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Zatrudnienie kadry specjalistów, w szczególności psychologa i psychiatry	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		
Obszar 5 Wsparcie dziecka i rodziny						
Cel ogólny	Powstanie placówki specjalistycznej o charakterze profilaktycznym i diagnostycznym.					
Cel szczegółowy: <i>Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych (w tym terapii rodzin), zdrowotnych i</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Zwiększenie lub utworzenie dodatkowego	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe

<i>profilaktycznych na terenie gminy</i>		etatu psychologa i logopedy w szkołach.				<i>środki z UE</i>
	2	Utworzenie grup terapeutycznych dla rodzin znajdujących się kryzysie opiekuńczo – wychowawczym. Ze szczególnym naciskiem na utworzenie miejsca na terapię rodzin.	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		<i>Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE</i>
<i>Cel szczegółowy: Rozwój działań profilaktycznych dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie, a także wśród dzieci i młodzieży tzw. przemocy rówieśniczej.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Zwiększenie dostępu do informacji o przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie, a także wśród dzieci i młodzieży tzw. przemocy rówieśniczej.	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		<i>Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE</i>
<i>Cel ogólny</i>	<i>Zwiększenie dostępu do pomocy z zakresu wychowawczo – opiekuńczej, Wzmacnianie kompetencji wychowawczo – opiekuńczych rodziców</i>					
<i>Cel szczegółowy: Utworzenie świetlicy ponadgminnej dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Pozyskanie budynku i utworzenie świetlicy dla dzieci z N		Powiat Sztumski		<i>Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE</i>
<i>Cel szczegółowy: Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych zmierzających do wzrostu kompetencji rodzicielskich</i>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Organizacja Szkoły dla Rodziców i Wychowawców		Powiat Sztumski		<i>Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE</i>
<i>Cel ogólny</i>	<i>Promocja i akcja wspierająca rozwój rodzin wspierających</i>					

<i>Cel szczegółowy:</i> Akcja promocyjna na rzecz tworzenia rodzin wspierających	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Podjęcie współpracy z PCPR w gminach, mającej na celu promocję tworzenia rodzin wspierających	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Powołanie koordynatora dla działań na rzecz tworzenia rodzin wspierających	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
Cel ogólny	Utworzenie zasobów mieszkaniowych, dostępnych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą					
<i>Cel szczegółowy:</i> uruchomienie programu mieszkań treningowych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne		Źródło/-a finansowania
	1	Opracowanie programu mieszkań treningowych	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	2	Pozyskanie środków zakup lokali mieszkalnych	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE
	3	Przeprowadzenie konkursu na podmiot prowadzący mieszkania	01.10.2024 – 31.12.2028	Powiat Sztumski		Środki własne samorządu, dotacje rządowe środki z UE

5. Monitoring i ewaluacja planu

Monitorowanie wdrażania Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych w Powiecie Szumskim odbywać się będzie w sposób zapewniający uzyskiwanie systematycznych informacji o poziomie realizacji zakładanych wskaźników i planowanych działań. Informacje obejmą również elementy wpływające na koszty realizacji Planu, z uwzględnieniem źródeł finansowania. Monitoring powinien polegać na systematycznym przeglądzie działań związanych z realizacją Planu oraz przygotowywaniu corocznego sprawozdania z postępów. W tym celu Zarząd Powiatu powoła zespół monitorujący wdrażanie Planu. Zespół będzie składać się z przedstawicieli władz powiatu i gmin oraz ich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w realizację Planu a także przedstawicieli pozostałych kluczowych podmiotów zaangażowanych w realizację działań w Planie, z reprezentacją każdego z Obszarów Strategicznych Planu. Powyższe działania będą realizowane w sposób spójny i skoordynowany z działaniami w zakresie monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sztumskiego, tak aby zapewnić spójność zarządzania strategicznego w oparciu o obydwa dokumenty. W szczególności sprawozdania z realizacji Planu będą przygotowywane w terminach przewidzianych do przedstawienia corocznych wyników monitorowania Strategii – do 30 kwietnia każdego roku. W oparciu o wyniki Monitoringu powołany Zespół będzie przedstawiał rekomendację co do konieczności dokonywania zmiany Planu.

Celem ewaluacji jest dostarczenie nie tylko bieżących informacji na temat stanu realizacji Planu DI, lecz przede wszystkim ocena rzeczywistych efektów podejmowanych działań. Badania ewaluacyjne prowadzone będą w trakcie ich realizacji (ewaluacja on-going) oraz po ich zakończeniu (ewaluacja ex-post). Działania ewaluacyjne będą mieć charakter ustawiczny, a więc będą realizowane przez cały okres wdrażania dokumentu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Celem sporządzenia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych w Powiecie Sztumskim, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

Opracowanie niniejszego dokumentu stanowi podstawę ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej.